

AMV/00070160/1007

Besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur houdende uitspraak over een aanvraag tot afwijking van artikel 5.17.2.1, §3, van titel II van het VLAREM ingediend door Paul Van Bellinghen, Provincieweg 289, 9550 Herzele, voor een tankstation gelegen te 9550 Herzele, Provincieweg 287.

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Gelet op het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, zoals herhaaldelijk gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning, zoals herhaaldelijk gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, zoals herhaaldelijk gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014;

AMV/70160/1007

Gelet op de aanvraag ingediend door Paul Van Bellinghen, Provincieweg 289, 9550 Herzele, exploitant van een tankstation gelegen 9550 Herzele, Provincieweg 287, op de kadastrale percelen: HERZELE 2 AFD (HILLEGEM), sectie B, nrs 0673F, 0673R, 0673S, 0674K, tot afwijking van artikel 5.17.2.1, §3, van titel II van het VLAREM, luidende:

“de afstand tussen de houder en de grenzen van de percelen van derden dient ten minste 3 meter te bedragen”;

Gelet op het feit dat de afwijkingsaanvraag werd ontvangen op 6 januari 2014 en ontvankelijk werd verklaard op 13 januari 2014;

Gelet op de volgende motivering van de afwijkingsaanvraag aangehaald door de aanvrager:

- ik heb voor de bouw van het tankstation de nodige bouwvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen verkregen, met name met de besluiten van het college van burgemeester en schepenen van 1 oktober 1997, 29 april 1998 en 27 april 2005;
- de laatste vergunning betreft de regularisatie van de ligging van de ondergrondse tanks omdat ze niet konden geplaatst worden conform de eerder ingediende bouwplannen;
- in dit laatste besluit van 27 april 2005 heeft het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen op 3 maart 2005 een gunstig advies uitgebracht;
- op 17 juli 1997 verleende de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen mij een milieuvergunning met als einddatum 29 oktober 2011 voor de exploitatie van het tankstation zoals het werd gebouwd en momenteel nog is uitgevoerd;
- bij de aanvraag van een nieuwe milieuvergunning, het station is meer dan 2 jaar niet meer uitgebaat, werd deze op 10 oktober 2013 geweigerd omwille van het niet naleven van de hierboven aangehaalde afstandsregel;
- het tankstation voldoet aan alle andere afstandsregels die vermeld worden in de toepasselijke sectorale voorwaarden;
- op deze locatie wordt al sinds de jaren 1950 een benzinestation uitgebaat door mijn ouders;
- de weigering van de milieuvergunning is de aanleiding om een afwijking van de afstandsregel te vragen;

Gelet op de volgende alternatieve maatregelen aangehaald door de aanvrager:

- omdat er in het verleden onduidelijkheid was over de veiligheid, meer bepaald de explosieveiligheid van het station en de mogelijkheid tot ophoping van benzinedampen in de riolering, heb ik dat item laten onderzoeken door een erkend veiligheidsdeskundige; deze heeft meer scenario's bekeken dan het louter lekken van een ondergrondse benzinetank; hij komt tot de conclusie dat gelet op de bestaande veiligheidsmaatregelen, het weinig waarschijnlijk lijkt dat er vrijzetting van belangrijke hoeveelheden benzine in de riolering zou optreden;
  - ter aanvulling van het verslag van de erkend veiligheidsdeskundige wil ik nog de aandacht vestigen op het feit dat mocht het lekdetectiesysteem toch falen en er zich tegelijkertijd een catastrofale breuk van zowel de binnen- als de buitenwand voordoet ik, lang voor de benzine door de grond de (veronderstelde lekkende) riolering bereikt, van klanten klachten zou krijgen dat er vervuilde benzine getankt wordt; bovendien moeten, om tot een explosie te kunnen komen, drie zaken tegelijkertijd vervuld zijn.
    1. er moet brandstof zijn in de juiste concentratie;
    2. er moet zuurstof zijn in de juiste concentratie;
    3. er moet een ontstekingsbron zijn;
- in het geval van de riolering ter hoogte van het tankstation moet het ten vierde zo zijn dat de riolering precies daar zou lekken; ik meen te mogen stellen dat de kans dat aan alle vier deze voorwaarden tegelijkertijd wordt voldaan, quasi onbestaande is en de exploitatie van mijn station niet meer risico inhoudt dan de exploitatie van eender welk ander vergund benzinstation;
- de ondergrondse tanks zijn dubbelwandig uitgevoerd en destijds in mijn bijzijn met de meeste zorg in de grond geplaatst;
  - het station is niet gelegen in een waterwingebied of een beschermingszone waardoor de tanks in principe om de twee jaar een beperkt onderzoek en om de vijftien jaar een volledig onderzoek moeten ondergaan;
  - om nog meer zekerheid te geven dat er geen lekken zijn via de grond naar de riolering, stel ik voor om op de tanks jaarlijks een beperkt onderzoek en om de tien jaar een volledig onderzoek te laten uitvoeren;
  - in het kader van een eerder uitgevoerd bodemonderzoek werden ter hoogte van de tanks twee peilbuizen geplaatst; ik zal het grondwater jaarlijks laten controleren op BTEX;
  - ik ben van mening dat ik hiermee voldoende waarborgen heb gegeven dat er quasi geen vrijstelling van benzine in de riolering mogelijk is, mede gelet op de bevindingen van de erkend veiligheidsdeskundige;
  - op 30 juli 2013 heb ik van het Agentschap Wegen en Verkeer een domeinvergunning gekregen, die door het college van burgemeester en schepenen werd bekrachtigd op 7 augustus 2013;
  - een domeinvergunning houdt in dat de vergunninghouder de volledige beschikking heeft over het openbaar domein waarvoor hij jaarlijks een retributie betaalt; in dit geval heeft de overheid 38,07 m² oppervlakte (15 meter lang en 2,54 meter breed) ter beschikking gesteld;
  - de tanks liggen volgens het opmetingsplan op 0,52 en 0,78 meter van de

- rooilijn; met de bijkomende ter beschikking gestelde oppervlakte wordt de afstand respectievelijk 3,06 en 3,32 meter;
- mocht het Agentschap Wegen en Verkeer enig wantrouwen hebben gehad betreffende de ligging van de ondergrondse tanks ten opzichte van de riolering, had ik nooit een domeinvergunning verkregen;
  - het station is gelegen aan een volledig uitgeruste weg met voetpad, fietspad, parkeerstrook en rijweg; de kans dat er voor de heraanleg van de weg werken moeten gebeuren op het door het Agentschap Wegen en Verkeer ter beschikking gestelde deel van het openbaar domein, is dan ook bijzonder klein;

Gelet op het gunstige subadvies van 16 januari 2014 van de afdeling Gebieden en Projecten van het departement Ruimte Vlaanderen;

Gelet op het ongunstige advies van 26 februari van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie;

Gelet op het ongunstige advies van 4 maart 2014 van de gewestelijke milieuvergunningscommissie;

Gelet op de ligging van de inrichting in een woongebied volgens het gewestplan Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem vastgesteld bij het koninklijk besluit van 30 mei 1978;

Gelet op de stukken, waarbij wordt geattesteerd dat de afwijkingsaanvraag de vereiste publiciteit verkreeg, conform artikel 1.2.2ter.2, §1, van titel II van het VLAREM;

Gelet op het proces-verbaal betreffende het openbaar onderzoek waaruit blijkt dat 1 bezwaarschrift werd ingediend met betrekking tot de volgende aspecten:

- op de site werd tijdens een oriënterend bodemonderzoek in maart 1997 een bodemverontreiniging vastgesteld; deze bodemverontreiniging is tot op heden nog steeds niet gesaneerd;

- het tankstation werd in 1997 niet conform het uitvoeringsplan heraangelegd, dit is de oorzaak van de korte afstand tussen de brandstofhouders en het openbaar domein;
- de korte afstand tussen de ondergrondse brandstofhouders en het openbaar terrein is niet alleen een probleem met betrekking tot de gasopstapeling in de riolering maar eveneens voor de stabiliteit van de ondergrondse brandstofhouders tijdens een eventuele uitvoering van werken op het openbaar domein;
- het tankstation is milieuhygiënisch onverenigbaar met de omgeving;
- het klopt dat het tankstation op deze site reeds zeer lang aanwezig is; in het verleden ging het echter om een klein, onopvallend tankstation met een capaciteit van 15.000 liter;
- in het verleden kwamen de verschillende adviesorganen steeds tot de conclusie dat de korte afstand tussen de tanks en de rooilijn wel degelijk een niet verwaarloosbaar veiligheidsrisico inhoudt;
- er worden geen relevante alternatieve maatregelen voorgesteld om het risico op explosie in de riolering tot een aanvaardbaar niveau te beperken;
- uit de aanwezige geurhinder die aanwezig was bij elke levering van benzine in de periode 1997–2011, leiden wij af dat de fase 1 en fase 2-damprecuperatiesystemen niet goed onderhouden worden;
- de verkregen domeinvergunning is niet rechtsgeldig;
- de enige manier om te vermijden dat gasontsnapping leidt tot gasopstapeling in de nabije riolering, is voldoende afstand te houden;

Overwegende dat het hier de exploitatie van een tankstation betreft; dat het tankstation sinds circa 2 jaar niet meer beschikt over een milieuvergunning; dat de hervergunning werd geweigerd omwille van het niet voldoen aan de afstandsregels; dat met de huidige afwijkingsaanvraag een afwijking wordt aangevraagd met betrekking tot deze afstandsregels;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 1 bezwaarschrift werd ingediend; dat de relevante bezwaren werden besproken op de gewestelijke milieuvergunningscommissie van 4 maart 2014;

Overwegende dat het tankstation een gemiddelde doorzet heeft van circa 280.000 liter benzine en 560.000 liter diesel; dat er één pompeiland met 5 verdeelslangen aanwezig is; dat de gecompartmenteerde brandstofhouders 1 en 2 een inhoud hebben van respectievelijk 3.000 + 12.000 liter en 7.000 + 8.000 liter; dat deze ondergrondse gecompartmenteerde houders in 1997 werden geïnstalleerd in het kader van een volledige herinrichting van het tankstation;

Overwegende dat artikel 5.17.2.1, §3, van titel II van het VLAREM bepaalt dat de afstand tussen ondergrondse brandstofhouders en de perceelsgrens minstens 3 meter moet bedragen; dat brandstofhouder 1 op 0,78 meter en brandstofhouder 2 op 0,52 meter van de perceelsgrens gelegen zijn; dat bijgevolg een afwijking van artikel 5.17.2.1, §3, van titel II van het VLAREM noodzakelijk is;

Overwegende dat op 17 juli 1997 door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen een milieuvergunning werd verleend; dat de exploitant stelt dat omwille van stabiliteitsproblemen en veiligheidsredenen het in 1997 onmogelijk bleek om de opslagtank te plaatsen conform de voorschriften zoals beschreven in artikel 5.17.2.1, §3 (in 1997 was dit artikel 5.17.2.3.1, §5) van titel II van het VLAREM; dat om deze reden het tankstation niet gebouwd werd zoals het oorspronkelijk goedgekeurde uitvoeringsplan aangaf; dat deze situatie voor wat betreft de milieuvergunning nooit werd geregulariseerd;

Overwegende dat deze afwijkingsaanvraag reeds werd geweigerd bij ministerieel besluit nummer AMV/073091/1000 van 14 september 2004; dat in dit besluit werd gesteld dat de tanks gelegen zijn op een afstand van 2,25 – 2,75 meter van de openbare riolering en dat er bijgevolg een gevaar bestaat dat er zich een opstapeling van benzinedampen in de riolering zou kunnen voordoen;

Overwegende dat er na voormeld weigeringsbesluit een nieuwe aanvraag werd ingediend op 13 juli 2005; dat deze afwijkingsaanvraag destijds werd verleend bij ministerieel besluit van 3 april 2006; dat dit ministerieel besluit stelt dat de riolering zich tussen 5,35 meter en 6,30 meter bevindt van de houders en dat de riolering zich bijgevolg op een grotere afstand bevindt van de houders dan in het ministerieel besluit van 14 september 2004 werd gesteld; dat de Raad van State dit ministerieel besluit heeft vernietigd op 28 mei 2009 omwille van het hanteren van onjuiste afstanden in dit besluit;

Overwegende dat na de vernietiging door de Raad van State de afwijkingsaanvraag opnieuw werd ingediend op 15 april 2010; dat de afwijking opnieuw werd verleend bij ministerieel besluit van 5 juli 2011 en dit voor een beperkte termijn tot en met 29 oktober 2016 (zijnde vijf jaar na het verstrijken van de lopende milieuvergunning); dat dit ministerieel besluit stelt dat na het ongunstige advies van de gewestelijke milieuvergunningscommissie van 24 augustus 2010, een bijkomende toelichting bij deze afwijkingsaanvraag werd ingediend; dat hierin werd voorgesteld om bijkomend als alternatieve maatregel de afdichting van de deksels van de puthoofden van de betrokken ondergrondse tanks gasdicht te maken; dat dit vanuit het standpunt van

een verspreiding van benzinedampen via de lucht een bijkomende maatregel betekent om het veiligheidsrisico verbonden aan een opstapeling van benzinedampen in de riolering, te beheersen; dat de Raad van State dit ministerieel besluit heeft vernietigd op 8 december 2011; dat de vernietiging gebaseerd is op het feit dat de afwijking gebonden is aan de termijn van de milieuvergunning, die verviel op 29 oktober 2011, en dus niet kan verleend worden voor een termijn (tot 29 oktober 2016) verstrijkend 5 jaar na datum van de milieuvergunning; dat op 7 maart 2012 opnieuw een afwijkingsaanvraag werd ingediend; dat deze aanvraag bij ministerieel besluit van 13 november 2012 omwille van veiligheidsaspecten werd geweigerd;

Overwegende dat de huidige aanvraag een domeinvergunning voor het verharderen van de berm op openbaar terrein ter hoogte van het tankstation bevat; dat ter hoogte van de brandstofhouders 38,07 m² werd opgenomen in de domeinvergunning; dat op het uitvoeringsplan de 'nieuwe perceelsgrens' conform de domeinvergunning wordt aangeduid; dat, indien rekening wordt gehouden met de domeinvergunning, de afstand tussen de ondergrondse brandstoftanks en het openbaar domein 3,06 en 3,32 meter zou bedragen; dat op welke basis de exploitant beschikkingsrecht heeft over de percelen echter van ondergeschikt belang is vermits de eigendomsgrens door de domeinvergunning onveranderd blijft;

Overwegende dat een domeinvergunning een particulier of onderneming de tijdelijke toelating geeft om, mits betaling van een vergoeding, exclusief en voor een welbepaald doel het openbaar domein te bezetten/gebruiken; dat de verlenende overheid op elk moment, onmiddellijk en eenzijdig, tot beëindiging van de overeenkomst kan overgaan, telkens wanneer het algemeen belang zulks vereist of verantwoordt;

Overwegende dat het potentieel veiligheidsrisico er in bestaat dat er zich benzinedampen kunnen opstapelen in de riolering van de aanpalende Provincieweg; dat dit aanleiding kan geven tot een explosie; dat de riolering zich op een afstand van slechts 2,25 – 2,75 meter van de brandstofhouders bevindt; dat benzine een vlamptpunt heeft van circa -20°C waardoor de kans op accumulatie van benzinedampen onder alle weersomstandigheden aanwezig is;

Overwegende dat op 1 september 2013 door een erkend veiligheidsdeskundige een rapport werd opgesteld met als titel "mogelijke accumulatie van benzinedampen in de riolering met mogelijkheid tot explosie"; dat de faalfrequentie voor het optreden van een catastrofale breuk van de ondergrondse brandstofhouders 1⁻⁸/jaar bedraagt;

dat dit scenario bijgevolg zeer onwaarschijnlijk is; dat zowel de binnenmantel als de buitenmantel voorzien zijn van een lekdetectiesysteem; dat de kans dat beide mantels het tegelijkertijd begeven als niet waarschijnlijk wordt aanzien; dat in het uiterste geval dat er toch vrijzetting van benzine optreedt, de riolering ter hoogte van de brandstofhouders ook niet dicht moet zijn opdat er sprake zou zijn van een veiligheidsrisico; dat in het veiligheidsrapport werd geconcludeerd dat gelet op de bestaande veiligheidsmaatregelen het weinig waarschijnlijk is dat er vrijzetting van belangrijke hoeveelheden benzine in de riolering zou optreden;

Overwegende dat, gelet op de korte afstand tussen de openbare weg en de houders, ingeval er wegenis- en rioleringswerken zouden worden uitgevoerd op het openbaar domein (openbreken voetpad en/of riolering), de stabiliteit van de ondergrondse houders in het gedrang kunnen komen; dat op dat ogenblik significante hoeveelheden benzine in de riolering kan terecht komen; dat de domeinvergunning de exploitant op geen enkele manier zeggenschap geeft over het openbaar domein;

Overwegende dat de huidige afwijkingsaanvraag in vergelijking met de eerdere afwijkingsaanvragen geen bijkomende maatregelen bevat om de veiligheidsrisico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken; dat er, gelet op de korte afstand tussen de riolering en de brandstofhouders, ondanks de voorgestelde maatregelen er vooral bij wegenis- en rioleringswerken een veiligheidsrisico aanwezig blijft;

Overwegende dat de maatregelen die door de exploitant worden voorgesteld, geen gelijkwaardige waarborgen bieden voor de bescherming van mens en milieu als de bepaling waarvan gevraagd wordt te mogen afwijken; dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de afwijkingsaanvraag te weigeren,

B E S L U I T :

Enig artikel. De vraag van Paul Van Bellinghen, Provincieweg 289, 9550 Herzele, exploitant van een tankstation gelegen Provincieweg 287, 9550 Herzele, tot afwijking van artikel 5.17.2.1. §3, van titel II van het VLAREM, luidende:

“de afstand tussen de houder en de grenzen van de percelen van derden dient ten minste 3 meter te bedragen”,

wordt niet ingewilligd.

Brussel, **07 JULI 2014**

De Vlaamse minister van Leefmilieu,
Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

